

Ammatillisen koulutuksen mielikuva- tutkimus 2020

Yritysten henkilöstöpäättäjät

Opetus- ja kulttuuriministeriö

TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TOTEUTUS

- Tutkimus toteutettiin Skills Finland ry:n ja Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta puhelinhaastatteluilla IROResearchin haastattelukeskuksesta 19.10. - 5.11.2020 välisenä aikana.
- Tavoitteena oli selvittää suomalaisten yritysten henkilöstöasioista päättävien henkilöiden mielipiteitä ammatillisesta koulutuksesta Suomessa.
- Kohderyhmä oli henkilöstöasioista päättävät henkilöt 5+ -hengen yrityksissä valtakunnallisesti.
- Tutkimuksen otoskoko oli 100 kohderyhmään kuuluvaa yrityspäätäjää ja se oli kiintiöity yrityskoon suhteen. Otos muodostettiin Asiakastieto Oy:n yritysrekisteristä.
- Tuloksia verrataan soveltuvin osin aiempien kierrosten tutkimusten tuloksiin.
- Avoimet kommentit on listattu erillisessä tiedostossa.
- Tutkimuksen kenttätyö on validoitu. Tutkimukseen valikoituneille henkilöille soitetään haastattelun jälkeen uudestaan ja tarkistetaan haastattelun toteutuminen sekä taustatietojen ja annettujen vastausten oikeellisuus. Haastatteluotoksesta 5 % validoidaan takaisinsoitin.

KIINNOSTAVIA MUUTOKSIA YRITYSTEN HENKILÖSTÖPÄÄTTÄJIEN MIELIPITEISSÄ

- Ammatillisen koulutuksen arvostus on parantunut (erittäin/melko arvostettu: 52%, 2018 → 58%, 2020).
- Oma myönteinen suhtautuminen ammatilliseen koulutukseen on laskenut (erittäin/melko myönteinen: 90%, 2018 → 80%, 2020).
- Ammatillisen koulutuksen tarpeen kasvuun uskovien osuus on pienentynyt (54% → 42%).
- Ammatillisen koulutuksen tarjonnan ja työmarkkinoiden kysynnän kohtaaminen on heikentynyt (kohtaavat erinomaisesti/hyvin: 33%, 2018 → 19%, 2020).
- Ammatillisen koulutuksen laatu on heikentynyt (erinomainen/erittäin hyvä: 31%, 2018 → 22%, 2020).

AINEISTON RAKENNE

Kaikki vastaajat, N=100

	%
Miten osallistuu yrityksen henkilöstöön liittyvään päätöksentekoon	
Tekee lopullisia henkilöstöpäätöksiä yksin tai yhdessä muiden kanssa	74
Osallistuu päätöksentekoon, mutta ei tee itse lopullisia päätöksiä	26
Yrityksen henkilökunnan määrä	
5 - 49 henkilöä	35
50 - 99 henkilöä	20
100 - 500 henkilöä	21
Yli 500 henkilöä	24
Yrityksen pääasiallinen toimiala	
Teollisuus	41
Kauppa	9
Palvelut	44
Jokin muu	6

	%
Yrityksen henkilökunnasta ammatillinen tutkinto/koulutus	
Yli 80 prosentilla	26
50 - 80 prosentilla	34
30 - 49 prosentilla	12
10 - 29 prosentilla	11
Alle 10 prosentilla	10
Ei osaa sanoa	7
Yrityksen sijaintipaikkakunnan tyyppi	
Helsinki, Espoo, Kauniainen tai Vantaa	31
Muu kaupunki Uudellamaalla	5
Turku	4
Tampere	6
Muu kaupunki	47
Kunta, maaseutu	7

AINEISTON RAKENNE

Kaikki vastaajat, N=100

	%
Missä maakunnassa yritys sijaitsee	
Etelä-Karjala	3
Etelä-Pohjanmaa	3
Etelä-Savo	-
Kainuu	1
Kanta-Häme	1
Keski-Pohjanmaa	1
Keski-Suomi	4
Kymenlaakso	3
Lappi	2
Pirkanmaa	7
Pohjanmaa	3
Pohjois-Karjala	1
Pohjois-Pohjanmaa	10
Pohjois-Savo	7
Päijät-Häme	5
Satakunta	6
Uusimaa	36
Varsinais-Suomi	7

	%
Vastaajan oma koulutus (korkein suoritettu)	
Peruskoulu/keskikoulu/kansa-/kansalaiskoulu	1
Ammattikoulu/tekninen-/kauppakoulu	5
Ylioppilas	3
Ylioppilaspohjainen ammatillinen koulutus	3
Opistoasteen tutkinto	12
Ammattikorkeakoulu	28
Yliopisto- tai korkeakoulututkinto	47
Muu koulutus	1
Sukupuoli	
Nainen	49
Mies	51
Ikäryhmä	
Alle 30 -vuotiaat	-
30 - 39 -vuotiaat	12
40 - 49 -vuotiaat	28
50 - 59 -vuotiaat	41
60+ -vuotiaat	18

TULOKSET

AMMATILLINEN KOULUTUS SUOMESSA

Millainen käsitys/mielikuva on ammatillisesta koulutuksesta Suomessa

Tiivistelmä avoimista kommentteista 2020

- Hyvä, positiivinen.
- Laadukas, korkeatasoinen.
- Käytännönläheinen, joustava.
- Monipuolinen, moderni.
- Liian vähän resursseja.
- Yrityksiin tulee aikaisempaa osaamattomampia työntekijöitä.
- Yhteistyössä yritysten/työelämän kanssa kehitettävää.
- Yritysten vastuu oppimisesta on suurempi kuin ennen / liian suuri.
- Heikentynyt viime vuosina.
- Vähän ajastaan jäljessä (esim. koodaus).
- Ei vastaa/kohtaa yritysten tarpeita.

HYVÄÄ AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA

Mitä hyvää ammatillisessa koulutuksessa on

Tiivistelmä avoimista kommentteista 2020

- Antaa perustiedot ja –valmiudet työelämään ja ammattiin.
- Antaa pohjan oppia työssä lisää.
- Käytännönläheinen, mahdollistaa harjoittelun yrityksissä.
- Koulutuksia voidaan räätälöidä.
- Valmistuu nopeasti suoraan ammattiin.
- Suomen peruskivijalka.

KEHITETTÄVÄÄ/PARANNETTAVAA AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA

Mitä kehitettävää/parannettavaa ammatillisessa koulutuksessa on

Tiivistelmä avoimista kommentteista 2020

- Lisää lähiopetusta.
- Lisää rahaa toimintaan.
- Enemmän yhteistyötä yritysten kanssa.
- Enemmän harjoittelujaksoja työelämään.
- Koulutusten laatua parannettava, liian ”raakileita” tulee liian paljon työelämään.
- Koulutusten ulkoistamista yrityksille vähennettävä.
- Yleisten työelämätaitojen ja työssä tarvittavan asenteen opettamista lisättävä.
- Lisää lyhyitä täsmä-/muuntokoulutuksia jo ammatissa oleville, nopeampi reagointi yritysten nopeastikin muuttuviin tarpeisiin.
- Opettajien pitäisi päivittää omaa osaamistaan paremmin ja jalkautua enemmän yrityksiin.

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

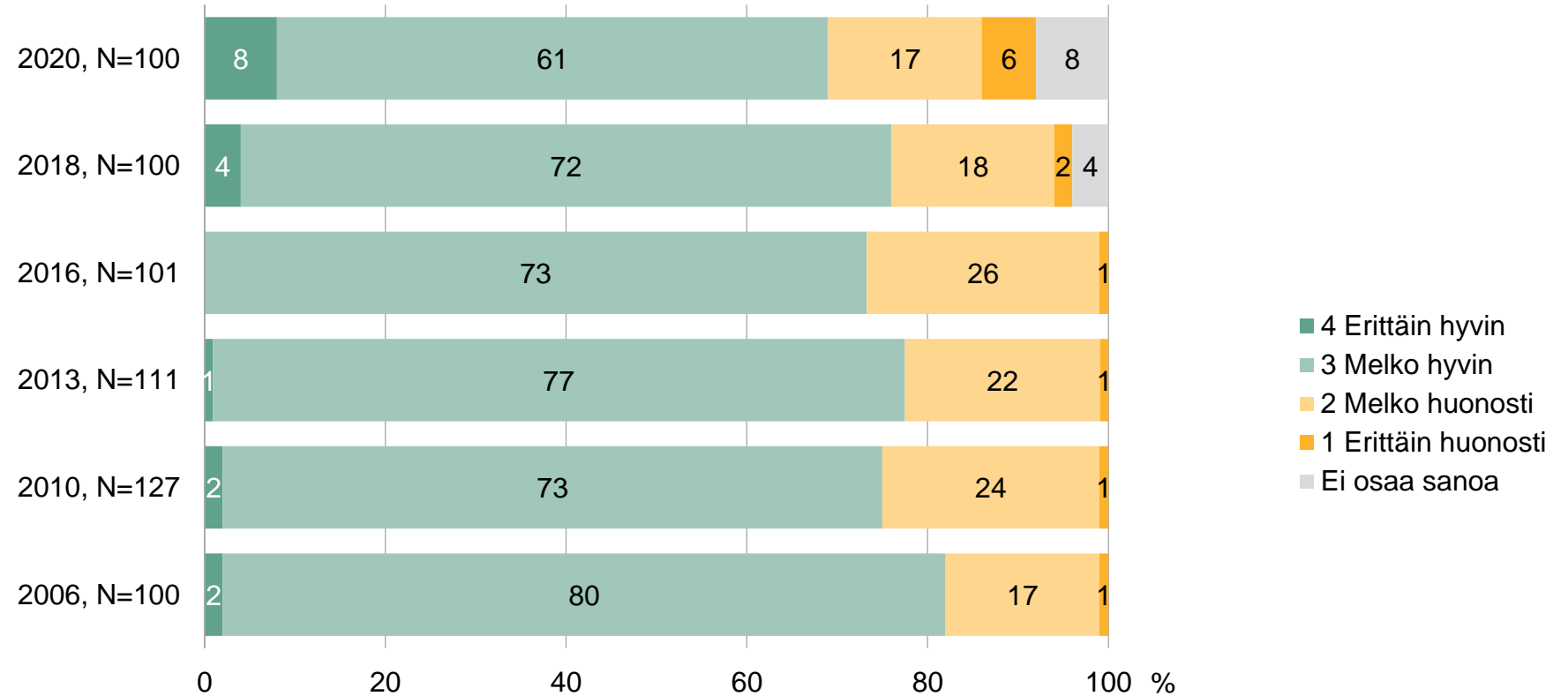
Millainen on ammatillisen koulutuksen tulevaisuus Suomessa

Tiivistelmä avoimista kommentteista 2020

- Tarpeellinen edelleen.
- Hyvä, valoisa, kehittyvä.
- Kivijalka, joka pitää yritykset ja Suomen pyörimässä.
- Hyvä, jos pysyy kehityksessä ja muuttuvissa työelämän tarpeissa mukana.
- Hyvä, jos lähiopetusta lisätään.
- Ei vastaa tällä hetkellä työelämän tarpeisiin tarpeeksi hyvin.
- Resurssien leikkaaminen on laskenut tasoa/laatua, huolestuttava tulevaisuus.
- Heikentyvä tulevaisuus, valmistuvien opiskelijoiden osaaminen on heikompaa kuin aikaisemmin.

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN SUORITTANEIDEN OSAAMISEN JA TYÖELÄMÄN VAATIMUSTEN KOHTAAMINEN

Kaikki vastaajat

Kuinka hyvin ammatillisen koulutuksen suorittaneiden ihmisten osaaminen ja työelämän vaatimukset mielestänne kohtaavat?

OSAAMINEN JA TYÖELÄMÄN VAATIMUKSET KOHTAAVAT

Perustelut

Tiivistelmä avoimista kommentteista 2020

Erittäin/melko hyvin

- Omat hyvät kokemukset valmistuneista uusista työntekijöistä.
- Antaa hyvät valmiudet oppia työssä lisää.
- Perusasiat on useimmilla hallussa jo työelämään tullessa.
- Ammatillisen koulutuksen käynyt työntekijä oppii kohtuullisessa ajassa työnsä.

OSAAMINEN JA TYÖELÄMÄN VAATIMUKSET KOHTAAVAT

Perustelut

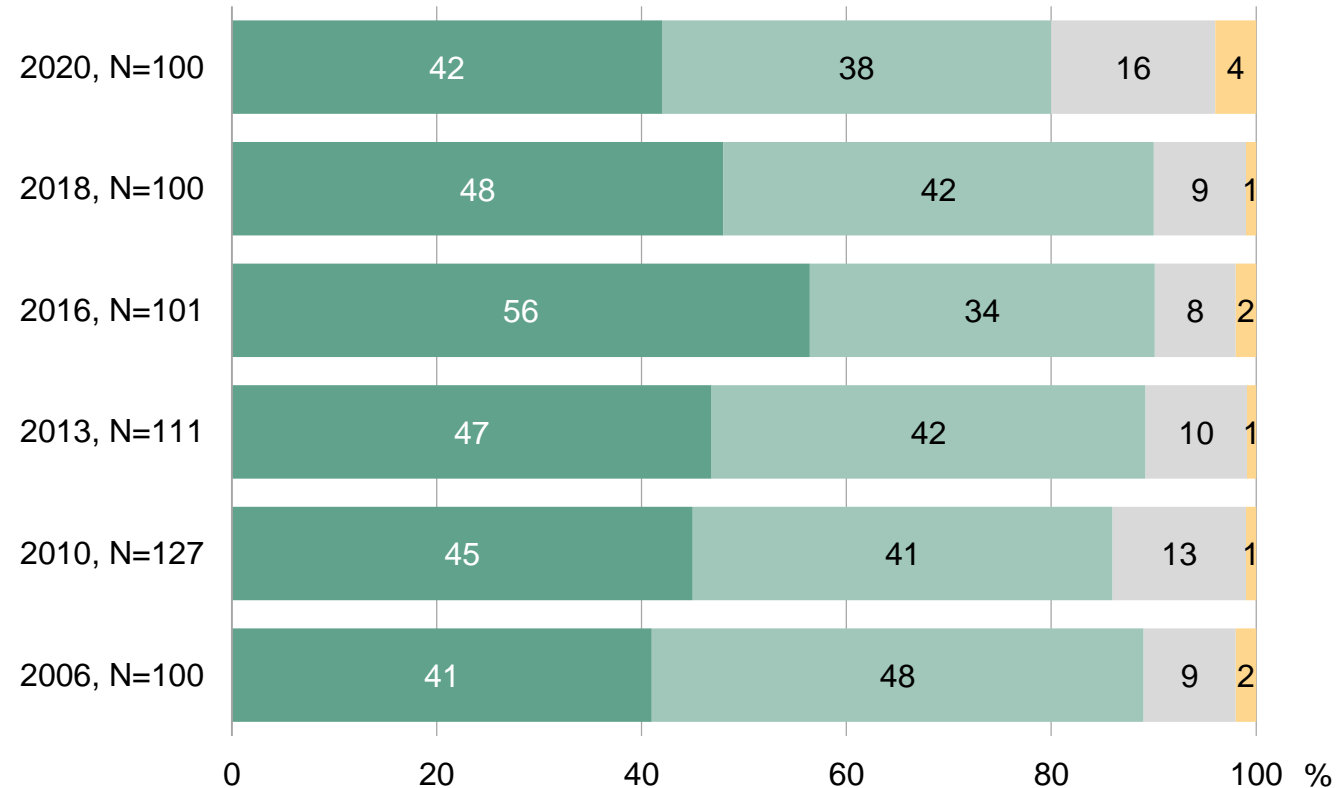
Tiivistelmä avoimista kommenteista 2020

Melko/erittäin huonosti

- Liian paljon pitää opettaa työpaikalla.
- Harjoittelupaikoilla liikaa vastuuta oppimisesta.
- Oppilaitosten ja opettajien ymmärrys yritysten/työpaikkojen tarpeista on heikko.
- Rimaa on laskettu niin alas, että opiskelijat eivät opi työtä eikä sen tekemiseen tarvittavaa asennetta.

OMA SUHTAUTUMINEN AMMATILLISEEN KOULUTUKSEEN

Kaikki vastaajat

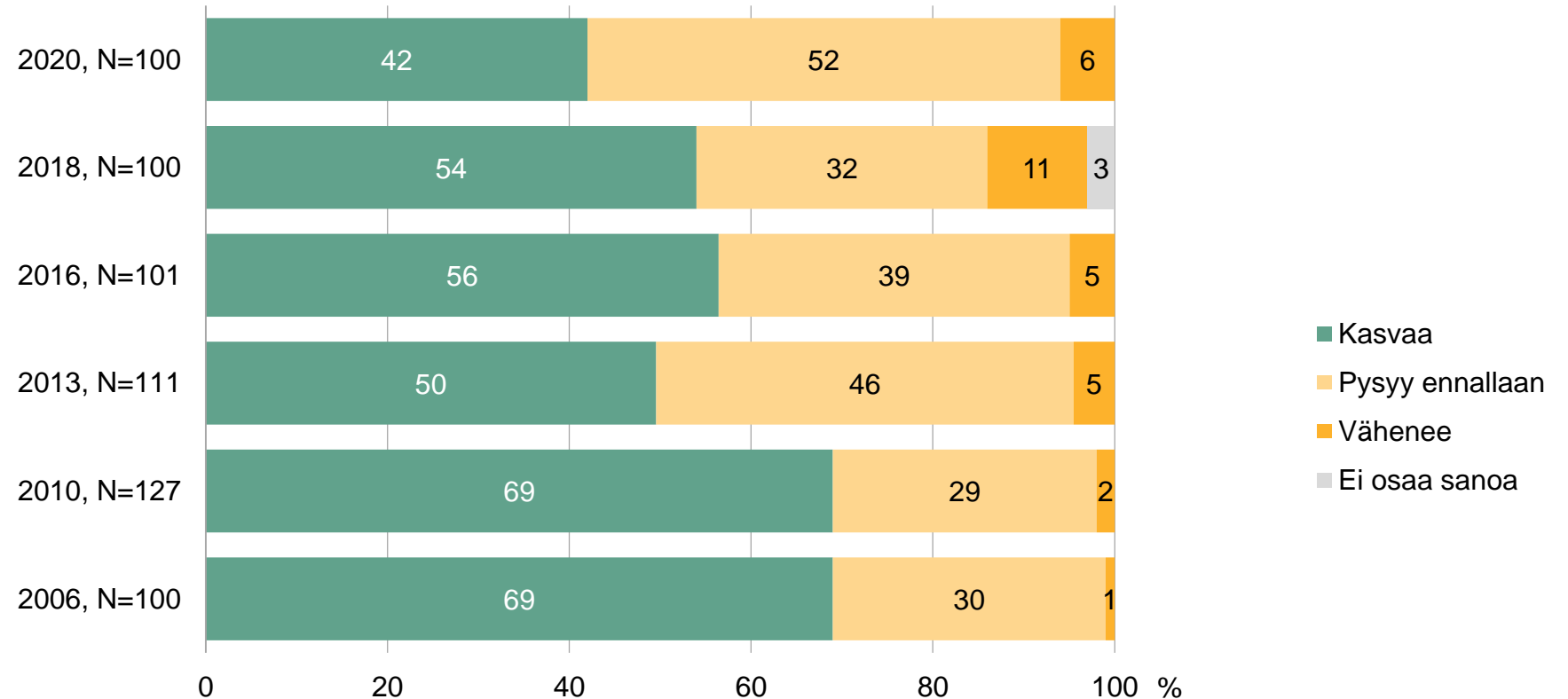

- 5 Erittäin myönteinen
- 4 Melko myönteinen
- 3 Neutraali
- 2 Melko kielteinen
- 1 Erittäin kielteinen

Onko oma suhtautumisenne ammatilliseen koulutukseen...?

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TARPEEN KEHITTYMINEN SUOMESSA LÄHIVUOSINA

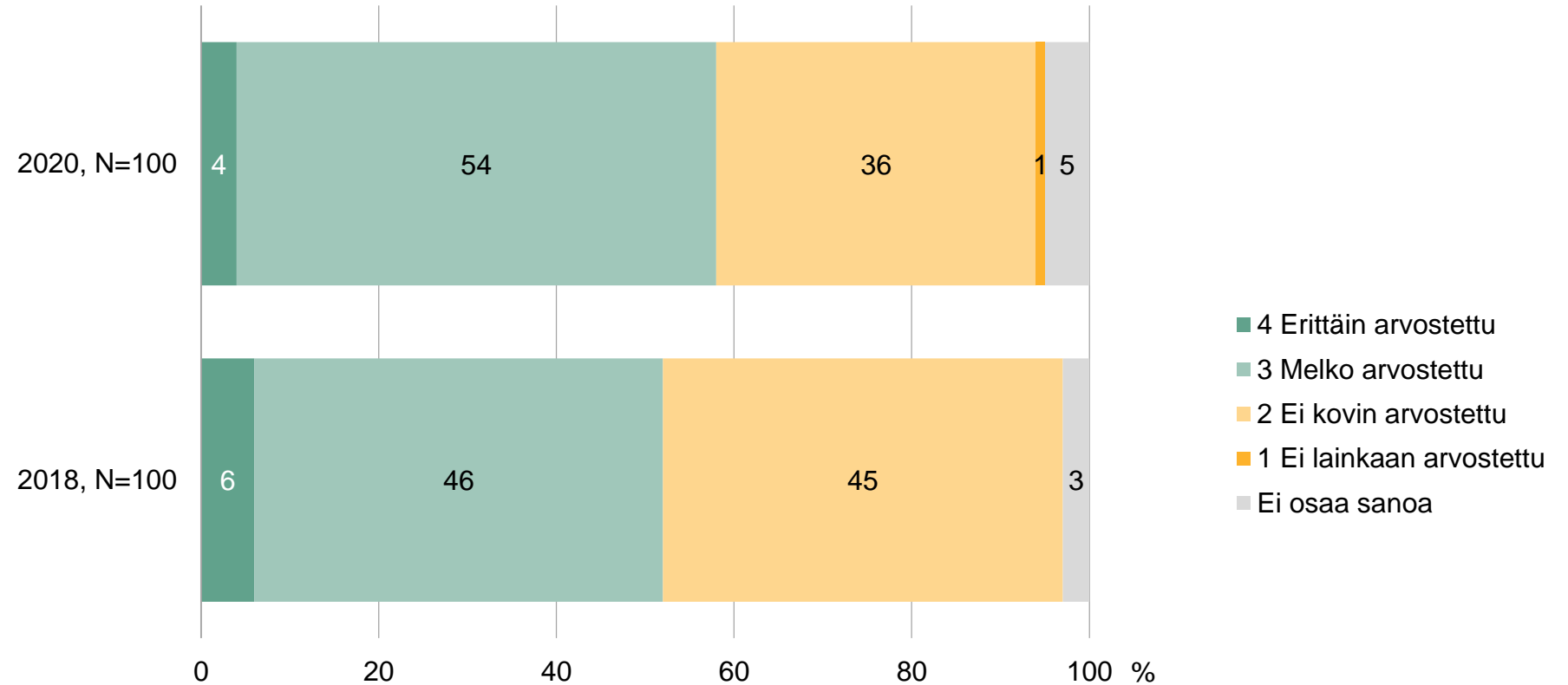
Kaikki vastaajat

Uskotteko, että lähivuosina ammatillisen koulutuksen tarve Suomessa...?

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN ARVOSTUS KOULUTUSVAIHTOEHTONA

Kaikki vastaajat

Kuinka arvostettuna koulutusvaihtoehtona ammatillista koulutusta mielestänne pidetään?

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN ARVOSTUS KOULUTUSVAIHTOEHTONA

Perustelut

Tiivistelmä avoimista kommenteista 2020

Erittäin/melko arvostettu

- Ammattiosaajia tarvitaan aina.
- Hyvän koulutuksen saaneille löytyy aina töitä.
- Antaa hyvän pohjan työelämään/ammattiin.
- Ilman koulutusta ei saa (hyvää) työtä.

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN ARVOSTUS KOULUTUSVAIHTOEHTONA

Perustelut

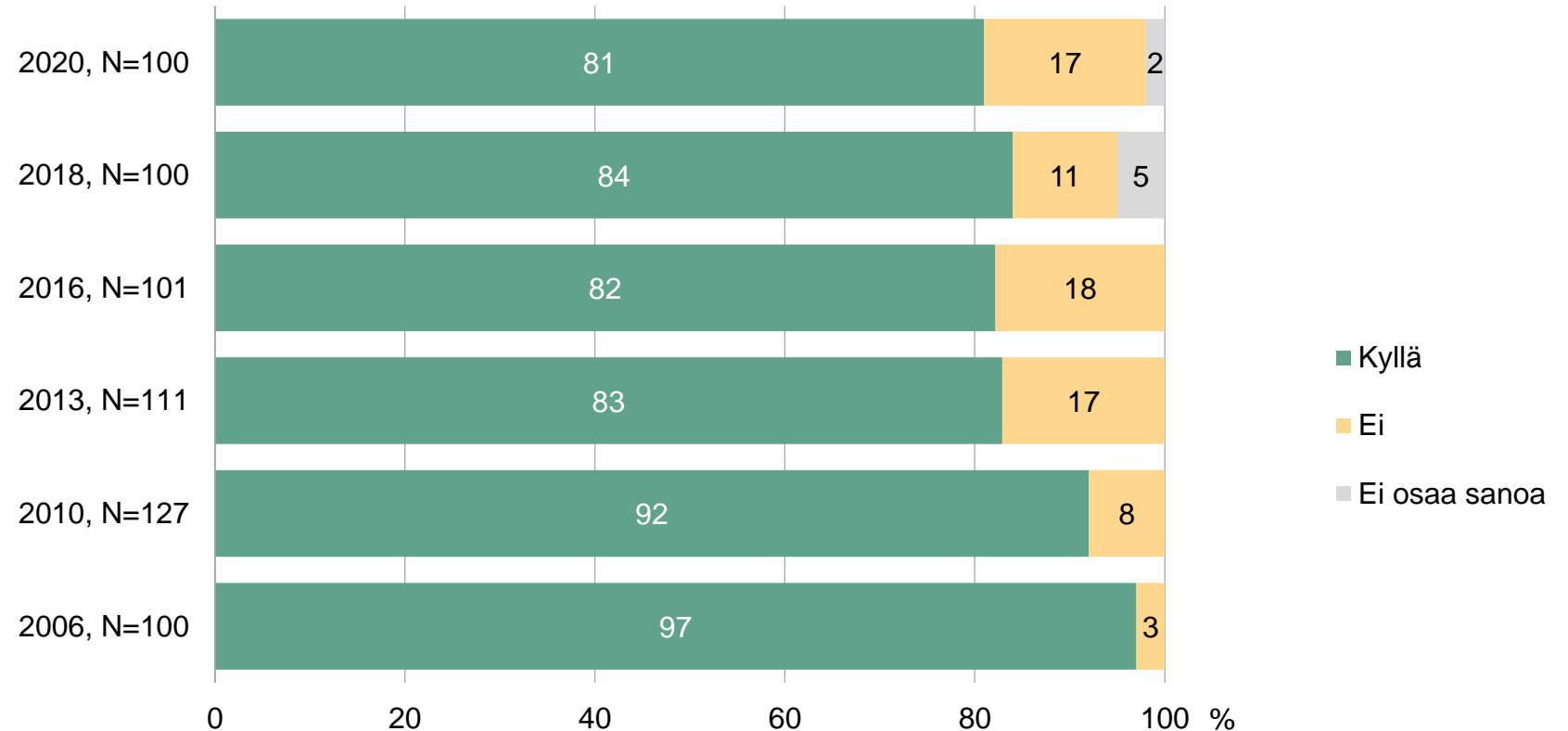
Tiivistelmä avoimista kommenteista 2020

Ei kovin/ei lainkaan arvostettu

- Kouluttaa usein matalapalkkaisiin ammatteihin.
- Ammattikorkeakouluja ja korkeakouluja arvostetaan enemmän.
- Koulutuksen laatu on heikentynyt.
- Negatiivinen julkisuus.
- Opiskelijoissa on aikaisempaa enemmän haastavaa ainesta.

TYÖMARKKINOIDEN PULA AMMATILLISEN TUTKINNON SUORITTANEISTA

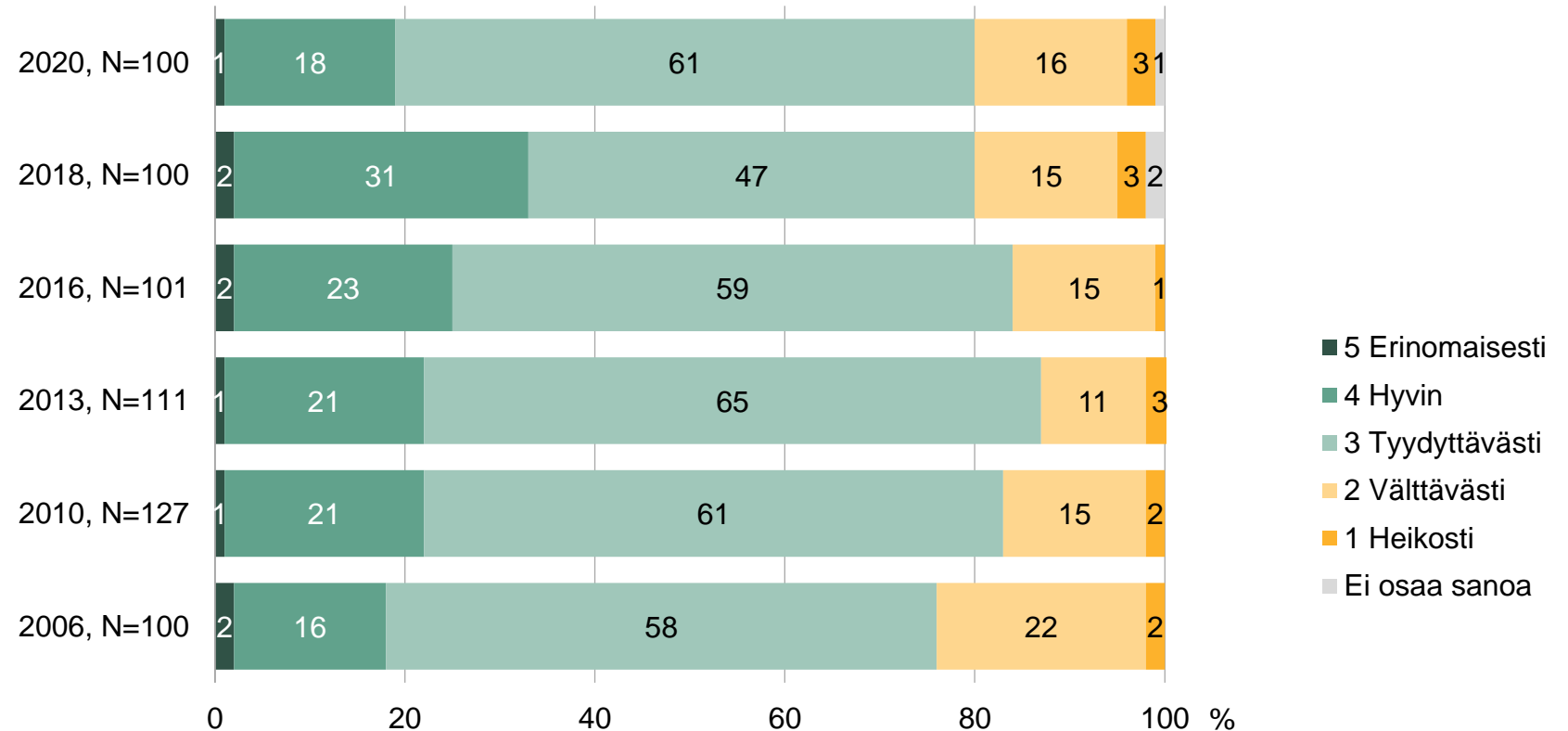
Kaikki vastaajat

2018-2020: Uskotteko, että Suomen työmarkkinoilla tulee lähivuosina olemaan pulaa ammatillisen tutkinnon suorittaneista tai ammatillisen koulutuksen käyneistä työntekijöistä?
2006-2016: Uskotko, että Suomen työmarkkinoilla tulee olemaan lähivuosina pulaa ns. tekijöistä, esim. käden taitajista?

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TARJONNAN JA TYÖMARKKINOIDEN KYSYNNÄN KOHTAAMINEN

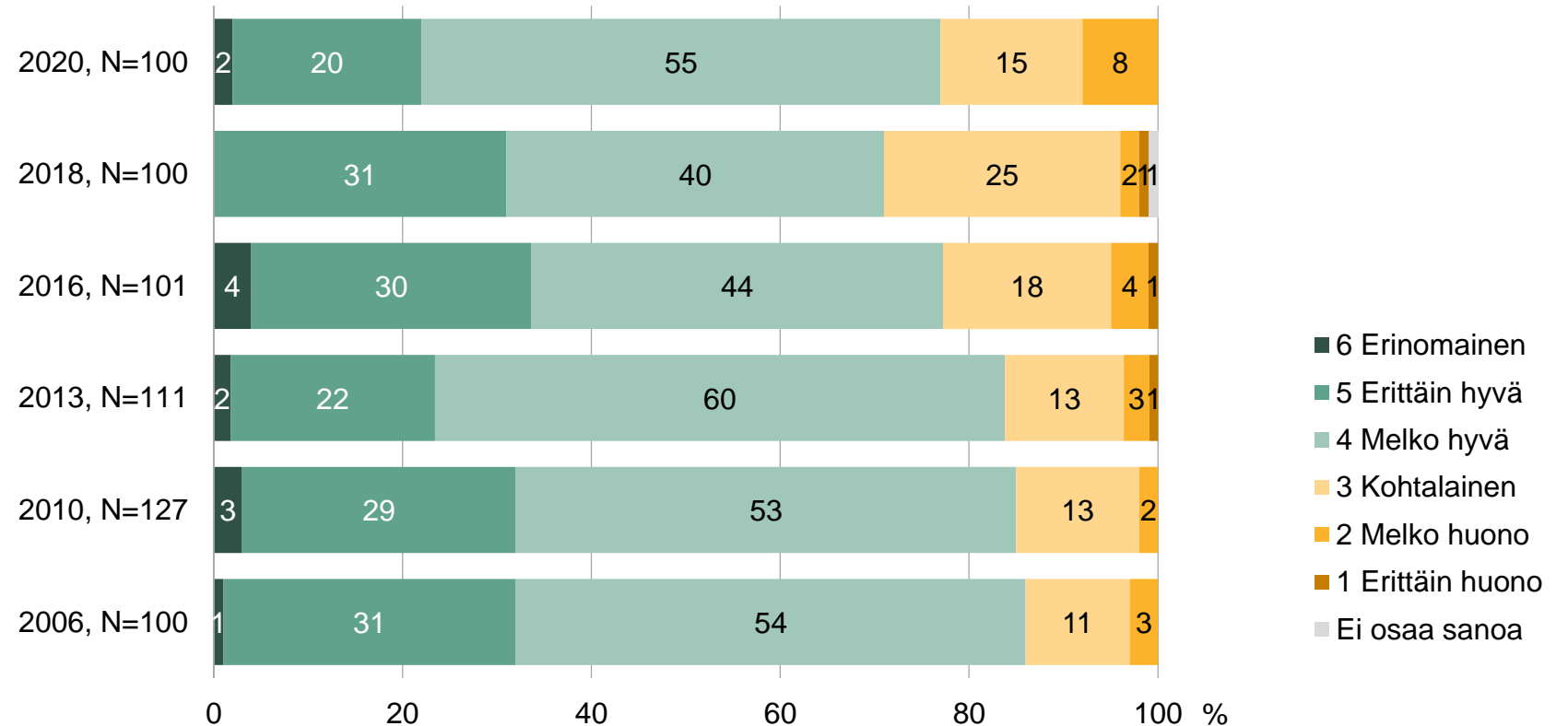
Kaikki vastaajat

*Kuinka hyvin ammatillisen koulutuksen tarjonta ja työmarkkinoiden kysyntä kohtaavat?
Siis kuinka hyvin ammatillisesta koulutuksesta valmistuu ihmisiä niihin ammatteihin ja
tehtäviin, joihin yritykset tarvitsevat työntekijöitä?*

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN LAATU SUOMESSA

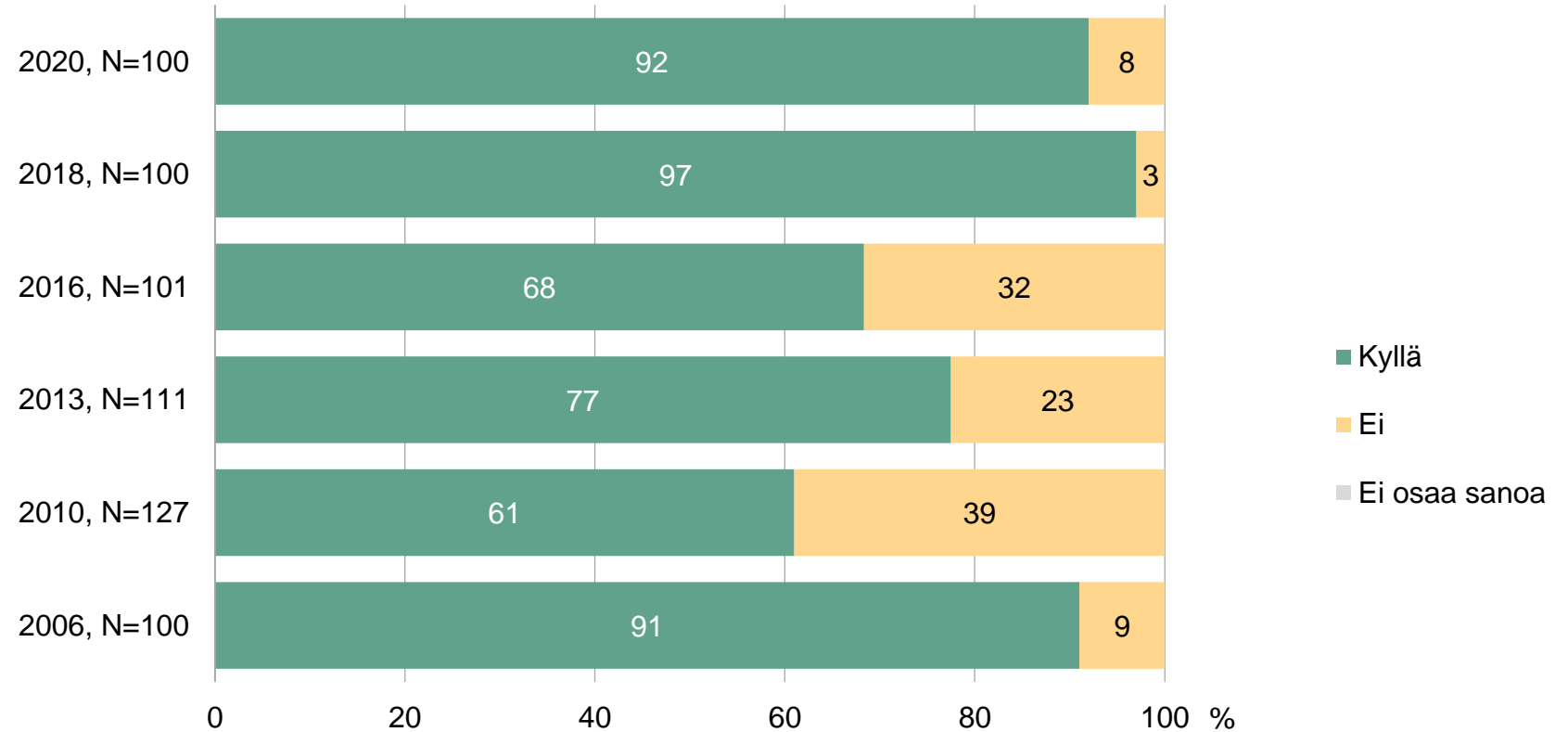
Kaikki vastaajat

Millaiseksi arvioitte ammatillisen koulutuksen laadun Suomessa?

ONKO YRITYKSEEN TÄNÄ VUONNA REKRYTOITU UUSIA TYÖNTEKIJÖITÄ

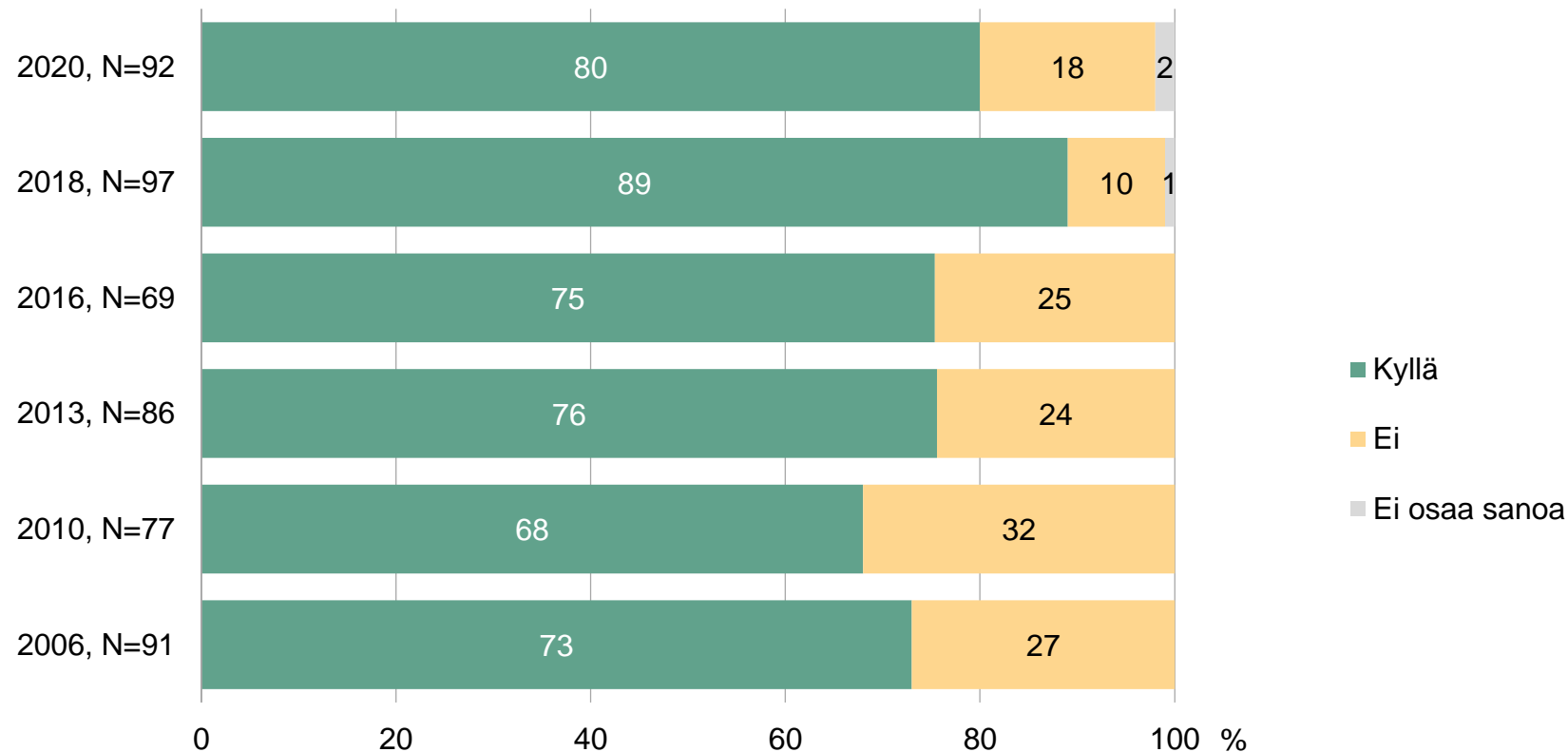
Kaikki vastaajat

Onko yrityksenne tänä vuonna rekrytoitu uusia työntekijöitä?

ONKO TÄNÄ VUONNA REKRYTOITU AMMATILLISEN TUTKINNON SUORITTANEITA TYÖNTEKIJÖITÄ

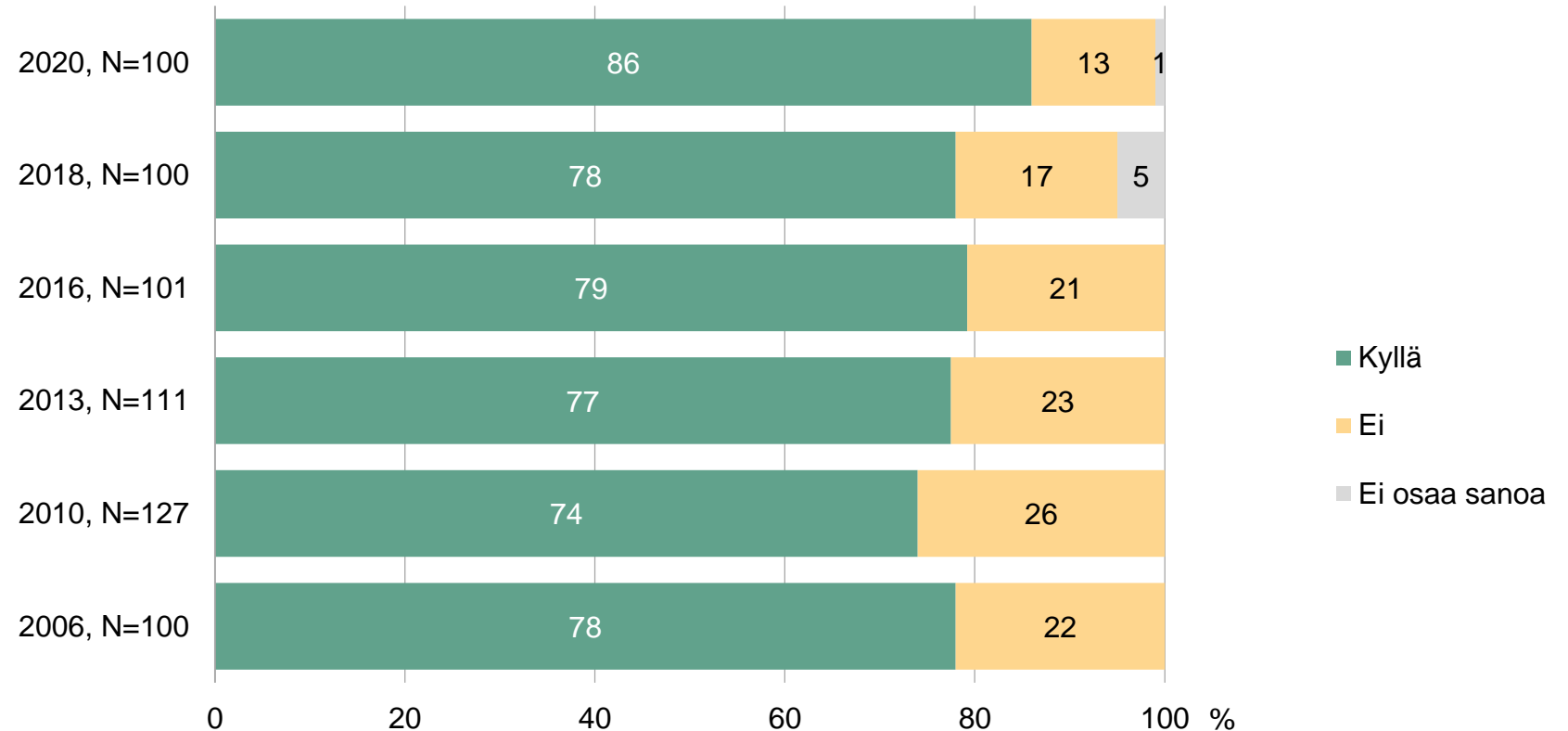
On rekrytoitu uusia työntekijöitä

Onko teille tänä vuonna rekrytoitu ammatillisen tutkinnon tai ammatillisen koulutuksen suorittaneita uusia työntekijöitä?

AIOTAANKO TÄNÄ TAI ENSI VUONNA REKRYTOIDA UUSIA TYÖNTEKIJÖITÄ

Kaikki vastaajat

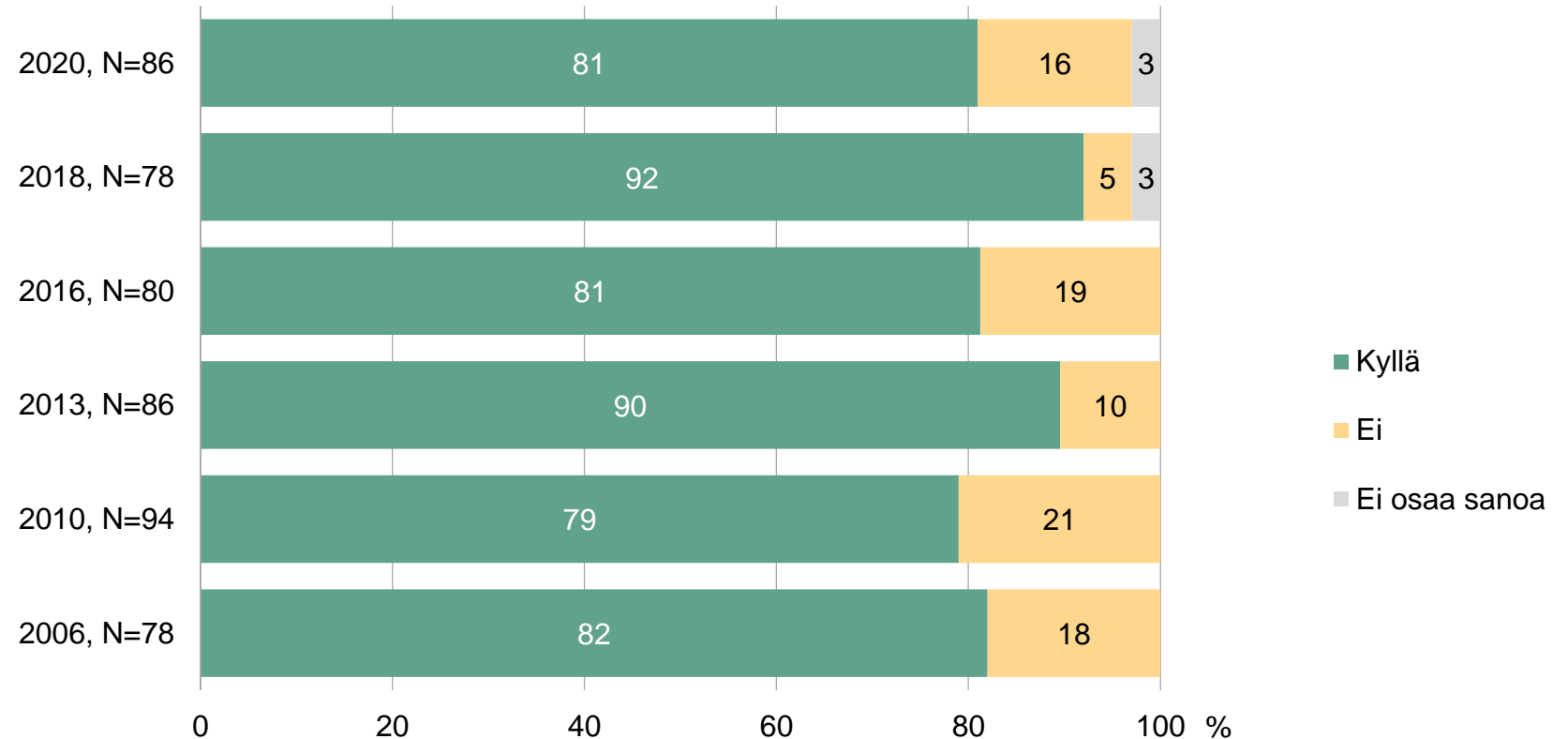

Uskotteko, että yritykseenne rekrytoidaan uusia työntekijöitä tämän loppuvuoden tai ensi vuoden aikana?

AIOTAANKO REKRYTOIDA AMMATILLISEN TUTKINNON SUORITTANEITA TYÖNTEKIJÖITÄ

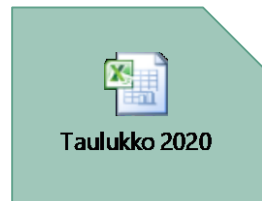
Rekrytoidaan uusia työntekijöitä

Uskotteko, että rekrytoitte ammatillisen tutkinnon tai ammatil. koulutuksen suorittaneita uusia työntekijöitä tämän loppuvuoden tai ensi vuoden aikana?

TAULUKOT JA AVOINTEN KOMMENTTIEN LISTAUS

- Taulukoissa on väritetty **sinisellä** ne rivit, jotka kertovat vastaajien lukumäärän.
- Kun jokin prosenttiluku on taulukossa kirkkaan vihreällä tai pinkillä alustalla, tarkoittaa se sitä, että kyseinen tulos eroaa merkitsevästi vastaavasta kokonaistuloksesta 99 %:n luottamustasolla, eli se voisi olla sattumasta johtuva vain yhdessä tapauksessa sadasta. Vihreällä merkityt eroavat merkitsevästi ylöspäin ja pinkillä merkityt alaspäin.
- Kun luku on taulukossa vaalealla vihreällä tai pinkillä alustalla, on ero merkitsevä 95 %:n tasolla.

**OPETUS- JA
KULTTUURI-
MINISTERIÖ**

UNDERVISNINGS-
OCH KULTUR-
MINISTERIET

MINISTRY OF
EDUCATION
AND CULTURE